N[illegible] [illegible]meni zadaci:

Euharist[illegible]a, [illegible]ćenički podmladak,

K[illegible]lička Akcija

KORIZMENA POSLANICA

Dr. JOSIPA SREBRNIĆA,

BISKUPA U KRKU

1929.

PRIMORSKI ŠTAMPARSKI ZAVOD D. D. — SUŠAK.

JOSIP

PO MILOSTI BOŽJOJ I SVETE APOSTOLSKE STOLICE BISKUP KRČKI

ČASNOM SVEĆENSTVU I VJERNICIMA SVOJE BISKUPIJE

POZDRAV I BLAGOSLOV U GOSPODINU.

Predragi u Isusu Kristu!

Prošle smo godine držali biskupijsku sinodu u Krku. Sinode su zborovi biskupa i svećenstva njegove biskupije, da se u njima vijeća i zaključuje o stvarima, koje zasijecaju u vjersko-moralni život te su od potrebe ili koristi koliko svećenstvu toliko vjernicima. Držanje sinoda kaošto i način kako ih treba obavljati propisuje sv. Crkva te se o svemu tome u Crkvenom Zakoniku nalazi naročito poglavlje. Volja je dakle Božja, da se drže sinode. Poslušni toj volji Božjoj, sastali smo se u mjesecu junu prošle godine u sinodi, i ja poslušan toj volji Božji, objavio sam razne sinodalne zakone i naredbe za našu biskupiju, koje su s prvim siječnja ove godine stupile na snagu, da svi zajedno, sustavno i jedinstveno radimo za promicanje vjerskog života i prema tome za proslavu Božju i svakog pravog dobra u biskupiji, kako to iziskuju sadanje prilike. »Blago narodu, koji ima Gospoda za Boga!« (Ps. 143, 15), kaže sam Sv. Duh, pak i mi eto hoćemo, da se to obistini kod nas. Bog je vrhovni gospodar svih stvorova. Ljudi treba, da to ne samo vjeruju, nego i provadjaju tako, da sav život prema njegovoj volji udešavaju. To hoćemo i mi da činimo. Toj svrsi mora da služi i naša prošlogodišnja sinoda. Bit će dužnost moja, da neprestano pazim i neprestano podsjećam, da li se i kako se provadja sve ono, što se na sinodi prihvatilo. Božja je to volja za nas, i neiscrpljiv izvor Božjeg blagoslova za nas sve, ako nam bude sveudilj sveta te je u život pretvarimo.

Cijela je gotovo sinoda bila posvećena trima velikim zadacima, koja su u sadanje doba za nas sve u biskupiji od najveće važnosti. To su: rad za ostvarenje što uže veze s Bogom po Presv. Euharistiji, rad za naš svećenički podmladak, rad u smislu Katoličke Akcije. Ta tri zadatka odrazuju volju Božju za nas; pokazuju ono, što Bog u sadanje doba očekuje i zahtijeva od svakoga od nas. Svrha je dakle moje ovogodišnje korizmene poslanice, da se svi sa našim velikim zadacima što bolje upoznamo, da ih sa svim srcem prihvatimo i za nje molimo te djelujemo, duboko uvjereni, da time molimo i radimo za same interese Božje.

Društvo s Bogom u Presv. Euharistiji.

»Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom! Ovo je najveća i prva zapovijed!« (Mt. 22, 37. 38.) To su riječi samog Isusa, koje nam jasno kažu, koja je naša svrha na svijetu. Čovjek je stvoren za Boga, da njega upoznaje i štuje, da njemu služi i njega ljubi te tako sebe spase. Bog je njegov cilj na zemlji, Bog njegov cilj poslije smrti. Ako čovjek taj cilj izbijegava na zemlji, ako ga promaši i izgubi u času smrti svoje, ostat će bez njega i poslije smrti, a to znači, da je unišao u novi život bez Boga, u strašno stanje bez onoga cilja, za koji je bio stvoren, da se strovalio u vječnu propast. »Idite od mene, prokleti, u oganj vječni!« (Mt. 25, 41.) To će biti riječi njihove osude; a isti vječni Sudac sam ih tumači: »i ovi će otići u muku vječnu« (Mt. 25, 46), »gdje crv njihov ne umire i oganj se ne gasi« (Mk. 9, 48). To znači promašiti cilj, za koji je čovjek stvoren.

Čovjek dakle je stvoren za Boga. Radi toga vidimo naše praroditelje u raju u društvu s Bogom, s kojim opće i s kojim se razgovaraju, kao djeca sa ocem svojim ili sa majkom svojom. Tako bi bilo moralo, da ostane za uvijek. Ali taj divni nebeski život izgubili su već sami naši praroditelji, kad su bili radi svoje neposlušnosti izbačeni iz raja. Bez Boga je počeo čovjek svoj život na zemlji. Ubistvo Abela po bratu Kainu bio je prvi gorki plod toga života bez Boga i tome su slijedili plodovi sve gori i gori. Bog se bio doduše Adamu i Evi smilovao, obećavši Mesiju, koji će paklenoj zmiji glavu satrti i donijeti spasenje i opet uspostaviti društvo s Bogom. Ali nije kazao, kada će doći, te prepustio Adama i Evu i sve njihovo potomstvo, sav ljudski rod sudbini života bez društva s Bogom, za koji su bili stvoreni.

Tražili su Boga, ali ga nijesu mogli naći. Tražili su ga, kako vidimo, da ga i danas traže neznabošci u poganskim pokrajinama, u ljudima vlastodršcima, u kamenim i drvenim kipovima, u zmijama i raznim drugim životinjama, pače u grijesima i u samome bludu. Nijesu ga našli; poganski su pisci isticali, kako je nemoguće, doći do istine u pitanjima o čovjeku i Bogu; a narod je izabrani čeznuo za Mesijom šaljući prema nebu onu dirljivu molitvu proroka Izaije: »Rosite nebesa odozgo, oblaci daždite pravednika, neka se otvori zemlja i iznese Spasitelja« (Iz. 4, 58), Spasitelja, koji će nositi, kako je isti Izaija proricao, ime Emanuel, to jest »Bog s nama« (Iz. 7, 14; Mt. 1, 23).

Došao je konačno nakon dugih vijekova Spasitelj; i prva sveta Badnja noć je na novo ostvarila društvo s Bogom. Isus — Emanuel — Bog s nama došao je u naše društvo — o kako su pastiri pohrlili, kad su od andjela doznali, da je Bog opet na zemlji, da ga vide i da se njegovu društvu vesele; kako su mudraci odmah ostavili sve svoje imanje, rodbinu svoju i otadžbinu, kad im je čudnovata zvijezda najavila, da se rodio Bog s nama. Išli su i nijesu mirovali, dok mu se nijesu poklonili te mu prikazali darove svoje: tamjan, zlato i miru! Kako je dirljivo pjevao sveti starac Šimun, kad mu se ispunilo staro čeznuće te je u hramu iz Marijinih ruku zagrlio božansko Djetešce, te u tome nebeskom društvu govorio: »Sad otpuštaš slugu svoga Gospodine, jer vidješe oči moje spasenje tvoje«. (Lk. 2, 29 s.)

Društvo s Bogom se je sa Spasiteljem opet ostvarilo na zemlji, i Spasitelj je rekao: »Ne ću vas ostaviti sirote. Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Iv. 14, 18; Mt. 28, 20); on je htio, da to društvo nikada više ne ostavi naše zemlje. Mi znademo, kako ima to društvo s Bogom svaki u Presv. Olt. Sakramentu, jer u njemu pribiva na tajanstveni način pod prilikom kruha kao čovjek i kao Bog onaj isti Isus, kojega su tražili i našli pastiri, mudraci i Šimun u hramu, i koji je pred smrću svojom svojim apostolima i njihovim nasljednicima povjerio način, da društvo s Njime, t. j. društvo s Bogom očuvaju ljudskome rodu do konca svijeta.

O kako nam mora duša pjevati od najveće radosti, jer nam je Bog tako blizu!

Ostale su doduše sve razne nevolje, što ih donese grijeh na svijet, ostale su bolesti, nesreće i bijeda, ostale su strasti i sve njihove posljedice u obliku neznanja i zabluda, mržnje i nasilja, sebičnosti i progonstva, nezahvalnosti, nevjere, prevare i izdaje i t. d., ali medju njima imamo kao janje medju vucima Boga svoga, koji

nam neprestano govori: »Dodjite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti« (Mt. 11, 28); »Nisam došao, da zovem pravednike, nego griješnike na pokoru« (Lk. 5, 32); »Ja sam svijetlo svijeta. Tko ide za mnom, ne će hodati u tmini, nego će imati svijetlo života« (Iv. 8, 12); »Ja sam put i istina i život« (Iv. 14, 6).

Bog se nalazi u našem društvu, u središtu naših župa, u crkvi u svetohraništvu u Presv. Olt. Sakramentu! Ovdje nam je bliži nego je bio Adamu i Evi u raju, jer oni su doduše mogli, da s njime govore, mi pak možemo ne samo da se s njime razgovaramo, nego da se s njime grlimo i sjedinjujemo. Svaki dan se naš nebeski Spasitelj na našim oltarima u svetoj misi Bogu prikazuje kao žrtva za nas, i svaki od vas može, da se s njime tom prigodom željom i nakanom svojom sjedini, da Bogu prikaže na najsvetiji i najviši način dužno klanjanje, dužnu zahvalu, dužnu zadovoljštinu. Ali Isus ostavio se i za hranu našim dušama! »Ovo je kruh koji silazi s neba«, tako je govorio o sebi, »da tko od njega jede ne umre. Ja sam kruh živi, koji sam s neba sišao. Ako tko jede od ovoga kruha, živjet će do vijeka; i kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje za život svijeta« (Iv. 6, 50. 51). U svetoj Pričesti primamo i uživamo taj nebeski kruh; Isus dolazi tada u nas, da postane svaki od nas živo svetohranište, u kojem pribiva Bog sam. »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu« (Iv. 6, 56). Riječi su to vječne Istine. Tko se dakle vrijedno pričešćuje — Bog je u njemu i on u Bogu. Većeg, užeg, tjesnijeg društva i sjedinjenja s Bogom ne možeš na zemlji ni zamisliti, jer: ti u Bogu, a on u tebi!

Sve to nam je Bog dao u Presv. Euharistiji. Ono što su naši praroditelji izgubili, u svojoj nam je neizmjernoj dobroti opet povratio te sto i stostruko nadodao. Ono, za čim su svi narodi čeznuli, ispunilo se a da nijesu ni izdaleka mogli naslutiti, kako će Bog njihovu čeznuću udovoljiti. Da, mi smo narod mnogo sretniji od onoga, o kojem govori sv. Pismo: »Nema drugog naroda tako velikog, kome bi bogovi bili tako blizu, kaošto je naš Bog nama, kad ga zazivamo« (5 Mojs. 4, 7), jer naš Isus u Presv. Euharistiji nije nama samo blizu, on je u društvu s nama, on je otac i prijatelj naš, on je učitelj i vodja naš, on je žrtva naša i hrana duša naših!

Živom vjerom treba da sve to držimo i vjerujemo, jer su to istine, za koje jamči sam Bog. Najmilija i ujedno prva dužnost mora nam biti, da se u svemu svome životu ravnamo prema tim velikim i svetim istinama. U Isusu u Presv. Euharistiji gledajmo dakle

vrhovnog gospodara svijeta i ljudskog roda, jer on je svemogući Bog, pa i kao čovjek kralj svemira, kome je dana sva vlast na nebu i na zemlji (Mt. 28, 18), čijem kraljestvu ne će biti kraja (Lk. 1, 31) i kome mora da je sve pokoreno (Hebr. 2, 8). Bez njega ne možemo ništa da učinimo, »jer u njemu živimo i mičemo se i jesmo« (Dj. Ap. 17, 28). Njegovu nadzoru i gospodstvu ne može nitko izbjeći; on će nas suditi, »jer Otac ne sudi nikomu, nego je sav sud dao Sinu« (Iv. 5, 22). U Presv. Euharistiji imamo početak i konac svega našega života, izvor sve snage, utjehe i svetosti, jer »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi« (Iv. 6, 53). Presv. Euharistija je za sav naš život, ne samo duhovni, nego uopće za život ljudski, ono što je sunce za život u prirodi. K njoj moramo dakle da težimo, da vodimo sebe i obitelji svoje; njoj pripadaju djeca; k njoj mora bilo neposredno bilo posredno svako udruženje svoje članstvo upućivati, a po odnosima, što ih bilo koje udruženje prema euharistijskom Isusu zauzimlje, razabiremo, da li je ono udruženje dobro ili ne. Presv. Euharistija je sunce naše; bez nje je samo tama i studen. Mi hoćemo da budemo djeca sunca, djeca u društvu s Bogom!

Onaj isti Isus, što ga imamo u Presv. Euharistiji, govorio je i neprestano nam govori: »Ja sam dobri pastir i poznajem ovce svoje i moje poznaju mene i život polažem za ovce svoje« (Iv. 10, 14. 15). »Ja sam trs, vi loze; koji ostaje u meni i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa učiniti« (Iv. 15, 5). Držimo se svoga pastira i slušajmo njegov glas, jer on daje život vječni (Iv. 10, 28); držimo se Isusa, kaošto se drže loze trsa, jer loze odsječene, a to smo mi bez Isusa, plod ne mogu roditi, nego posuše i bacaju se u oganj. Držimo se svoga pastira: Ne izostajte iz nemarnosti nikada od propovijedi ni od kršć. nauka, jer tu vam govori Isus po svome zamjeniku. Svaka propovijed donijeti će Vam pobudu, jasnoću, utjehu, poziv na dobro. Vaša najljepša dužnost mora biti, da nebeskog pastira sve bolje upoznajete. Nigdje ga pak ne možete bolje upoznati nego kod propovijedi i kršć. nauka. Polazite dakle i nastojte da i vaša djeca uvijek polaze u crkvu, da čuju propovijed i tumačenje Isusovih nauka i ustanova. Tražite društvo Isusovo u crkvi, kadagod vam prilike dopuštaju ili to od vas dužnost zahtijeva. U njegovom smo društvu, kad ga pohadjamo u crkvi, gdje pribiva pod prilikama kruha u svetohraništu; u njegovom smo društvu, kad prisustvujemo svetoj misi ili ga primamo u sv. Pričesti. On i želi i hoće, da sve to

što češće činimo, jer njemu je »naslada prebivati sa sinovima ljudskim« (Pr. 8, 31).

Treba da sve to činimo i radi prilika, u kojima živimo. Vaši su vam duhovni pastiri često i često puta govorili, kako je volja Božja i želja sv. Crkve, da pristupite često, makar svaki dan, k svetoj Pričesti. Česta i svakidanja sv. Pričest neprestano se preporuča! Vi se roditelji kod svake prigode pozivljete, da puštate svoju djecu, ako moguće, svaki dan k sv. Pričesti. Svi treba da tražimo društvo s Bogom, i preko toga društva jakosti u vjeri katoličkoj, u ljubavi prema Sv. Ocu i sv. Crkvi, u borbi za krepostan život. Društvo s Isusom po živoj vjeri i Presv. Euharistiji jedino je uspješno sredstvo, da djeca, mladići i djevojke te uopće svaki od nas odoli nasrtajima nemorala i sablažnjivog života, koji se n. pr. širi po modernoj, vjersko indiferentnoj i vjeri protivnoj štampi, po neredima i popustljivosti u našim kupališnim mjestima, razuzdanoj ženskoj modi!

U društvu s Isusom ćete naći svi, koji se mučite teškim radom, svoju snagu i pobudu, jer ga gledate kako se i sam mučio u Nazaretu, i kako je s ljubavlju pratio rad ribara ili vinogradara te kako je njihov rad blagosivljao. Društvo s Isusom neka bude prva briga svakoj obitelji, jer je u obitelji proživio Isus čitavih trideset godina; svoje prvo čudo posvetio je jednoj novoj obitelji; u obitelji braće Lazara, Marte i Marije Magdalene u Betaniji najradije se odmarao, a svim tim je htio pokazati, kako mu je mila obitelj i kako je svaka obitelj dužna da se nalazi u društvu s Njime. Društvo s Isusom njegujte vjerno i iskreno vi svi, koji ste napastovani, jer ćete s Njime uvijek sjajno odbiti neprijatelje sv. čistoće, poniznosti i čednosti, poslušnosti i sve ostale neprijatelje duša svojih. Nikada ne ostavite ni za časak društvo s Isusom vi, koje tište razne nevolje: siromaštvo, neuspjesi u radu, gorko razočaranje, bolest vlastita ili bolest u kući, ogovaranje, zavist, nezahvalnost, progonjenje sa strane sumještana ili drugih ljudi i t. d., jer samo on je veliki liječnik koji »je polazio po svoj Galileji, liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu« (Mt. 4, 23); »i sav je narod tražio da ga se dotakne, jer je iz njega izlazila sila i sve je iscjeljivao« (Lk. 6, 19). — Jedino u društvu s Isusom jest spas za vas, koji ste na to društvo zaboravili te se s teškim grijesima od njega odijelili. Njega je tražio Zakej, i kad ga je našao, reče mu Isus: »Danas dodje spasenje ovoj kući« (Lk. 19, 9). K njemu se obratio razbojnik na križu, a Isus mu obeća: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti

sa mnom u raju« (Lk. 23, 43) — »jer je Sin čovječji došao, da potraži i spase, što je izgubljeno« (Lk. 19, 9).

Isus je naš Kralj, moguć, silan, neumrli. Svako biće ovisi o njemu; svi narodi i svi vjekovi mu služe; nitko ne može, da mu se izmakne. On je Bog, ali Bog također same neizmjerne dobrote i ljubavi, koji hoće da bude svaki u najužem društvu s Njime. Nikada se Bogu radi toga ne možemo dosta nadiviti. Naša srca bi morala biti radi toga neprestano puna najdublje zahvalnosti prema Njemu, pa bismo morali biti nalik svetome pjesniku, koji pjeva: »Pjevajte Gospodu pjesmu novu, jer je učinio čudesa! Kliči veselo Bogu, svakolika zemljo, pjevaj, raduj se i popjevaj!« (Ps. 97, 1. 4.) Isusu, Kralju našemu, velikom ljubitelju našemu: Njemu u Presv. Euharistiji moraju da neprestano pjevaju i duše naše pjesmu zahvalnicu. Ta pjesma zahvalnica neka bude društvo s Njime, čvrsta volja, da iz lijenosti ili nemarnosti nikada ne propustimo prigode, da čujemo riječ Njegovu u crkvi; da nikada ne propustimo sv. mise, nikada nijedne pobožnosti, koja nam Njega u Presv. Olt. Sakramentu postavlja u naš krug; nikada sv. Pričesti — jer društvo s Bogom našim mora da nam bude naša najveća sreća, naš jedini poglaviti cilj.

U toj vjeri i u tome nastojanju prednjačite najprije vi, čestiti trećoreci i trećoredice; vi sve pobožne članice naših Djevojačkih Društava, koje nosite na zastavi svojoj sliku Presvetog Srca našeg nebeskog Kralja i ljubitelja; vi takodjer članovi Nabožne Udruge Sv. Obitelji Nazaretske, koja vas neprekidno podsjeća, kako mora da svaka obitelj živi u društvu s Isusom; i vi koji pripadate Apostolatu molitve, bratovštini Presv. Olt. Sakramenta, bratovštini Vječnog Klanjanja, pa napokon i vi Orlovi i Orlice, jer se u vašem geslu blista i divna riječ: Euharistija — to jest društvo s Bogom u Presv. Euharistiji.

Od prastarog doba iskazujete Isusu najveću počast prigodom velike javne procesije na Tijelovo. Nema toga koji bi htio, da od nje izostane. Kako je bilo lijepo prije tri godine u Baški, kad se na Malu Gospu razvila procesija iz Marije Goričke u Bašku; kako lijepo, kad ste prije dvije godine došli na Velu Gospu u Krk, da se Isusu poklonite u Presv. Olt. Sakramentu! Kod toga treba da uvijek ostanete! Kralju našem treba da sačuvamo naše najljepše uspomene! Stalan sam, da ćete se uvijek rado odazivati, kad budete čuli, da se za ovu ili onu prigodu namjerava prirediti veća manifestacija Kristu Kralju, pa bilo to opet u Baški ili u Dobrinštini,

Vrbniku, u Omišlju, na otoku Rabu ili gdje drugdje. Sav naš rad mora da ide za tim, da što bolje njeguje i što više razvija društvo s Bogom u sebi, u obitelji, u društvu i u čitavoj javnosti!

Stijeg Hrvata Srce Krista -
Tu nam rudi sreća, spas;
Tu sloboda zlatna blista,
Tu se ori slavski glas:

Isukrste, Srcu tvom
S nama naš se kune dom;
Dušom, tijelom vijek sam tvoj,
Za krst časni bijuć boj!

Rad za svećenički podmladak.

Da, lako je pjevati »Za Krst častni bijuć boj«, malo teže je boj zbilja biti, jer svaki boj donosi nebrojene nevolje i muke, ali najteže je, pače nemoguće da se boj vodi, bije i uspješno provadja, kad nema vodja. Bez vodja nema nikada pravog boja, a bez dobrih vodja nijedne pobjede. U boju za krst častni, za interese Krista Kralja i Njegova kraljestva, kao vodje od Boga izabrani su u prvom redu svećenici.

Čuli smo, kako je čovjek stvoren, da živi u društvu s Bogom i što je Bog poduzeo, da nam to društvo, kad su ga bili naši praroditelji izgubili, opet uspostavi. To je društvo naš jedini spas; u tome društvu sva naša utjeha, snaga, radost i pobjeda. Društvo s Bogom nam je Isus u Presv. Euharistiji. Ali nema toga društva bez svećenika, jer samo svećenik ima božansku vlast, da može u svetoj misi pretvarati kruh u Presveto Tijelo i vino u Presvetu Krv našega Gospodina Isusa Krista. Već se samo iz toga vidi, koliko znači svećenik za nas. Kad bi recimo radi velikog krvavog rata, ili radi koje velike zarazne bolesti, ili radi progonstva, ili radi kojeg drugog razloga na svijetu iznenada nestalo svećenika, nestalo bi i Presv. Euharistije i svake mogućnosti, da ljudi imaju Isusa u Presv. Olt. Sakramentu u svojem društvu. Dakako da do toga ne će nikada doći; no ono, što se ne će dogoditi čitavim svijetom, moglo bi se zbiti — u ovome ili onome narodu, u ovoj ili onoj zemlji, u ovome ili onome mjestu. Historija nas uči, da se to doista već često dogadjalo i još se zbiva. U prvim vjekovima kršćanstva bila je n. pr. Mala Azija, Sirija, Armenija i Sjeverna Afrika prepuna katoličkih crkvenih općina i brojnog svećenstva. Najveći su sveci starog doba onuda djelovali. Došli su potom razni krivovjerci,

došli su napokon muhamedanci — i za duga, duga stoljeća je sav onaj život izumr'o. Crkve se promjenile u ruševine, svećenstvo je iščeznulo — s njime i Presv. Euharistija. Prostrane zemlje u srednjoj Europi, u Engleskoj, u Danskoj, u Skandinaviji izgubile su radi Luthera i njegovih sljedbenika katoličko svećenstvo i Isusa u Presv. Euharistiji, pa su tim čitavi narodi i čitave zemlje ostale bez društva s Bogom. A kod nas — pogledajmo oko sebe, pak što vidimo? Sad ova, sad ona, sad opet treća župa ostaje bez svećenika, jer ih nema. Čim gubi svećenika, gubi s njime i društvo s Bogom — Isusa u Presv. Euharistiji.

O koliko ima tu gorke nevolje! Tko će takve župe voditi u boju »Za krst častni bijuć boj«? Tko će narod zastupati pred Bogom?

Može doduše narod birati zastupnike svoje u zemaljskim stvarima, ali Božje je pravo i Božja je stvar odredjivati, tko smije biti svećenikom i kako treba da se svete službe obavljaju.

Svećenik posreduje medju Bogom i ljudima. Njega nazivlje apostol Pavao saradnikom Božjim (1 Kor. 3, 9), slugom Božjim i djeliteljem tajna Božjih (1 Kor. 4, 1), »koji se od ljudi uzima te se za ljude postavlja na službu Božju, da prinosi darove i žrtve za grijehe« (Hebr. 5, 1), i sve to kao zamjenik Kristov, »jer svećenik novoga zavjeta djeluje«, kako uči sv. Toma, »u osobi samoga Krista« (S. Th. III., q. 22, a. 4). Pravo je Kristovo, da izabire svoga zamjenika — svećenika. To on zbilja i čini preko Crkve svoje te iz toga slijedi, da je svećenik čovjek Božji, čovjek Crkve! Nitko se u svećeničku službu ne smije sam narivavati; nitko drugoga siliti da postane svećenikom. O svećenicima vrijede riječi, što ih je Isus apostolima rekao: »Niste izajede riječi... « —

Svećeničko je zvanje velik dar Božji; prema tome velik je dar Božji i svaki dobar svećenik za narod, u kojem djeluje. Na darove pak Božje nemamo prava; valja ih pobožnom i postojanom molitvom od Boga isprositi. kako je to već Isus naglasio: »Žetva je velika, ali radnika je malo. Molite se dakle gospodaru žetve, da pošalje radnike u svoju žetvu« (Mt. 9, 37. 38).

I kod nas je radnika premalo. Nestašica mirskog svećenstva je danomice veća. U doba zadnjih pet godina preminulo je u biskupiji dvanaest svećenika, dok kroz to isto vrijeme nisam za biskupiju još ni jednoga zaredio, i tako dolazimo do toga, da ostaju pojedine župe bez svećenika. Broj takovih župa postat će sve

veći, jer bolest, starost, smrt nemaju obzira s nikojim čovjekom, pa ni sa svećenikom. Posljedica je toga: narod u župama ostaje bez svećenika, koji bi u ime njegovo posredovao kod Boga; koji bi u ime Božje u crkvi govorio, dijelio sv. sakramente, djecu vodio k Isusu, hrlio k bolesnicima, da im otvara vrata u raj, tješio bijedne, pomagao nevoljnima; koji bi bio vodjem u boju za krst častni; koji bi narod pozivao u društvo s Bogom, sakupljajući ga oko Presv. Euharistije kod sv. Mise i kod stola Gospodnjega. Zar nije to velika, baš velika nesreća? Da, velika je to nesreća; vi je sami duboko osjećate, jer dolazite k meni, moleći me, da vam pošaljem svećenika, čim ste ga izgubili. Kako bih rado, da vam odmah udovoljim! Ali ne mogu. Kad otac nema kruha, a djeca ga mole, da im ga dade, gdje da ga uzme? Gorko i bolno je to za svih, za oca i za djecu. Ne preostaje nam drugo, nego da se ustrpimo, da se Bogu postojano molimo, da nam pošalje radnike t. j. da nam što prije dade nove mlade i dobre svećenike, te da uz to i mi sa svoje strane žrtve doprinosimo i sve činimo i poduzimamo, da bismo što prije obistinili čeznje svoje.

Budite uvjereni, da ja, vaš biskup, sa svoje strane činim i poduzimam sve, da dodjemo što prije do dobrih svećenika. Naš svećenički podmladak broji sa bogoslovima trideset i šest pitomaca. Nade je dakle, da ćemo do nekoliko godina opet imati dovoljan broj svećenika. Ali pamtite — ne bez molitve vaše i ne bez požrtvovnosti vaše! Svećenik je velik dar Božji, koji treba, kako smo čuli, od Boga isprositi. Svaku se nedjelju i svaki se blagdan obraćamo u našim crkvama molitvom k Bogu, a na kvatrne dane još napose s posebnim pobožnostima — zaklinjem vas, učestvujte pobožno i s poniznim srcem i velikim povjerenjem kod svih tih molitava, da se ispuni nad nama ono, što je Isus obećao: »Molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se« (Mt. 7, 7). Kako je dakle Bog sama Istina, koja ne može varati, tako jest sigurno, da ćemo opet imati dobre svećenike svuda, gdje ima mjesta za njih, ali dakako uz uvjet, da Boga mnogo i postojano i ponizno molimo i opet molimo, da nam ih dade!

Bogu treba, da dokažemo i činom, da je naša molitva ozbiljna. Školovanje našeg sveć. naraštaja zahtijeva svake godine velike novčane svote. Ali naša je biskupija malena, njezine su crkve gotovo skoro sve bez vlastitog imanja s većim prihodima, premnogi u narodu po otocima oskudijevaju, jer nemaju često onoga, što im je za doličan život potrebito. Ali ipak,

uz dobru volju i zajedničkim silama nadošli bi lijepi doprinosi za izdržavanje naše nade, koju polažemo u svećeničkom podmlatku. Dva puta na godinu odredjeno je u tu svrhu sakupljanje prirodnina od kuće do kuće; svaki drugi mjesec jednu nedjelju sabiranje milostinje u crkvama — otvarajte kod svake ovakve prigode ruke svoje i dajte što veće doprinose budi u naravi budi u novcu! Vaši doprinosi vraćaju se svi opet na vas same, u vašu korist i najveću sreću — jer pomažu, da ostvarate i čuvate društvo s Bogom, društvo s Isusom u Presv. Euharistiji. Ne škrtarite dakle sa svojim darovima, širokim srcem dajte što više možete, jer nigdje ne ćete bolje upoznati istinu riječi Božjih: »Mjeru dobru, preobilatu dat će u naručje vaše; jer kakvom mjerom mjerite, onakvom će se vama odmjeriti« (Lk. 6, 38).

Koliko se često troši i to bezumno troši u pokladno doba, prigodom vjenčanja, kod ubijanja domaćih životinja, kod radnja u vinogradima! Odustanite od takvih trošnja, a mjesto njih dajte i trošite i žrtvujte za ono najljepše, što imamo na svijetu, za društvo s Isusom, kako ga dobri svećenici u našim župama u Presv. Olt. Sakramentu ostvaraju i izdržavaju. Divno je, koliko su vjernici u nekojim župama u biskupiji dali za svrhe svete: za gradnju ili za popravak crkve svoje, za zvona, za župni stan, sve su pripravili, da imaju hram i sv. misu u svome mjestu — ali sve vam je uzalud, ako nema svećenika. Najprije rad za dobar svećenički naraštaj; s njim će doći društvo s Bogom, a s Bogom sve ostalo. I ovdje vrijedi riječ Isusova: »Tražite najprije kraljestvo Božje i pravednost njegovu i sve će vam se ovo dodati« (Mt. 6, 33).

Rad u smislu Katoličke Akcije.

Sv. Otac Pijo XI. kod svake prigode ističe, tumači i preporuča Katoličku Akciju. Prije dva mjeseca, dne 13. novembra progovorio je opet o njoj u veoma važnom i znamenitom pismu, što ga je upravio kardinalu Bertramu u Njemačkoj.[1]) Katolička je Akcija prema Sv. Ocu učestvovanje svjetovnjaka u apostolatu Crkve.

Zadatak je Katoličke Crkve promicanje Kraljestva Kristova, dakle rad za spasavanje duša, rad za naobrazbu u vjerskim istinama; rad za život prema naukama

[1]) Pismo je na latinskom jeziku štampano u „Acta Ap. Sedis" 1928., Br. 12., str. 384 ss. Hrvatski su prevod donijeli „Vrhbosna" 1928., Br. 12., str. 185 ss; „Nedjelja" od 13. i 20. januara 1929.; „Katolički tjednik" od 27. januara 1929.

i zapovijedima sv. katoličke vjere; rad, da se odgoj djece i mladeži ima ravnati prema kršćanskoj nauci i kršćanskom ćudoredju; rad, da se Crkvi očuvaju prava, što ih ima na odgoj svoga svećeništva, na izbor i imenovanje biskupa i svećenika, na kršćansku ženidbu, na dobivanje i rukovodjenje sredstava, što su joj za njezine svrhe potrebite i t. d.; rad poviše, da u svoj javnosti zavladaju načela kršćanske ćudorednosti, ukratko Apostolat Crkve sastoji u djelovanju, da svuda kako u pojedincu tako u obitelji i čitavoj javnosti zavlada i pobjedi Krist Kralj te njegova nauka i njegov zakon onako, kako ih podaje i tumači Katolička Crkva preko svoga poglavara Sv. Oca Pape u Rimu, biskupa i svećenika. Sudjelovanje pak svjetovnjaka u tome Apostolatu ili djelovanju Sv. Crkve zove Sv. Otac Katoličkom Akcijom.

Naglašujući neprestano potrebu Katoličke Akcije hoće Sv. Otac da istakne, kako je u sadanje doba nužno, da biskupi i svećenici pozovu i okupe dobre i gorljive svjetovnjake — katolike, da pomažu Crkvi oko promicanja Kristovih interesa na svijetu. Ali istovremeno ističe Sv. Otac, kako su i svi svjetovnjaci od svoje strane dužni, da se biskupima i svećenicima odazovu te s njima saradjuju za koristi neumrlih duša i Kristova Kraljestva; dašto da se ta saradnja može vršiti samo prema odlukama, uputama i željama biskupa te pod njihovim vodstvom i nadzorom — jer su biskupi, koji pred Bogom i pred Crkvom odgovaraju za sve, što se odnosi na vjerski život i interese Kristova Kraljestva! »Svikoliki naši bit će dakle u Katoličkoj Akciji složni«, kaže sv. Otac u spomenutom pismu, »složni bez razlike starosti, spola, staleža i naobrazbe, bez razlike takodjer obzirom na narodnosti i stranke, samo da se njihove težnje ne protive evandjeoskoj nauci i kršćanskome zakonu: da naime ne izgleda, kao da se njihovi pripadnici odriču te nauke i toga zakona već time, što pristaju uz one njihove težnje.«

I vi ste, dragi moji vjernici, pozvani, da budete saradnici i pomoćnici u vinogradu Gospodnjem uz bok svojih požrtvovnih velečasnih dušobrižnika, a pod duhovnim vodstvom i nadzorom vašega biskupa, kome je od Boga povjerena skrb za promicanje vjerskog života u čitavoj biskupiji. To je volja Sv. Oca Pape Pija XI. Mi hoćemo, da mu budemo poslušni, a ta nam poslušnost jamči, da smo sigurno na pravom putu. Kad bi sada Isus Krist pribivao na zemlji i ljude učio, kako je to činio pred 1900 godina u Palestini, i on bi sada ono isto govorio i preporučao, što govori i preporuča njegov vid-

ljivi zamjenik Pijo XI. Prigovaranja, nječkanja i oklijevanja u stvarima, koje tako često i tako bistro Sv. Otac naglasuje i naredjuje, bila bi znakom, da oni ljudi, od kojih bi takva što dolazilo, više drže do svoje pameti, nego do stanovišta Isusova i bilo bi to znakom, da su se već opredijelili proti Njemu po riječima Njegovim: »Koji nije sa mnom, protiv mene je, i koji sa mnom ne sabira, prosipa« (Lk. 11, 23).

Mi hoćemo, da smo svagdje i vazda sa Sv. Ocem, jer samo njemu možemo s Petrom govoriti: »Ti imaš riječi od života vječnoga« (Iv. 6, 68), i slušajući njega će Bog i svakomu od nas govoriti: »Ja sam Gospod, Bog Tvoj, pun milosrdja do tisuća koljena onima, koji me ljube i moje zapovijedi drže« (2 Mojs. 20, 6). Stoga sam čvrsto uvjeren, da ćete se prema uputama vaših velečasnih dušobrižnika rado postaviti u redove Katoličke Akcije vi svi, koji hoćete, da vjera sveta katolička, vjera naših otaca, našemu koljenu ne bude samo prazna riječ, nego veliko živo pravilo svega života, zasebnog i javnog. Evo kako piše Sv. Otac u spomenutom pismu: »U današnje je doba čistoća vjere i ćudoredja danomice sve većim pogiblima izvrgnuta i sa bolju u srcu vidimo, kako je svećenika tako malo, da nikako ne mogu više, kako se čini, udovoljavati potrebama duhovne pastve. Stoga osobito moramo da se više uzdamo u Katoličku Akciju; ona treba da svećenstvo radi njegova nedostatnog broja podupire i popunjava time, da mu saradnike pripravlja i umnožava iz svjetovnjačkih redova.«

Sv. Otac govori upravo tako kao da gleda na naše prilike, jer se kod nas na veliku žalost danomice smanjuje broj svećenika, pa oni koji su u službi, ne mogu više udovoljavati svim vašim duhovnim potrebama. Opaža se takodjer, kako se od raznih strana ugrožava vjera i ćudoredje. Ima ljudi, koji upotrebljavaju agrarne i druge prilike u zemlji, povrh toga i stvari koje spadaju u čisto crkveno područje, pače samu okolnost, što biskup ne može dati dušobrižnika nekoj župi, jer ga nema, te počinju agitirati i prijetiti s otpadom od one vjere i one Crkve, u kojoj su kroz hiljadu godina i više sretno živjeli svi predji i sva koljena naša i bez koje nema ni blagoslova ni spasa. Uistinu, Sv. Otac kao da ima i sve ove naše prilike pred sobom, kad ističe pogibli vjere. I pogibli za naše ćudoredne običaje vidite vi sami, jer se kao pošast pokazuju u neredu naših kupališnih prilika, kad se bestidnost nesmetano šeta po javnim putevima i prostorijama te svetu stidljivost gazi na veliku sablazan i moralnu štetu naše mladeži i našeg dobrog

pučanstva uopće, te se pače dogadja, da u svojoj drskosti nema obzira ni pred samim hramom!

Od koga moramo, da čekamo pomoći? Zar možda od onih čimbenika, kojima je više do novca, nego do zaštite ćudorednih običaja u narodu? Od tih ćete uzalud čekati pomoć. Svećenici čine doduše svoju dužnost, ali oni ne mogu sve. Eto kako je Katolička Akcija pozvana, da štiti blago svete vjere i zapovijedi Božje! Katolička Akcija to jest svjetovnjaci, muževi, mladići, žene, djevojke, koji bi na poziv biskupa preuzeli brigu, da se n. pr. u kupališnim mjestima provede potpun red, kako ga zahtijevaju dobri ćudoredni običaji; da se suzbija loše štivo; da se vjerski život njeguje u mjestima, gdje nema svećenika; da se pazi na odgoj djece po selima; da se zabrani i dokine svaka vrst plesova ili zabave, koja sablažnjivo djeluje i t. d. Evo sve to je suradnja svjetovnjaka kod promicanja interesa Kristovih! To zovemo Katoličkom Akcijom. Prostrano i veliko je njezino polje — i jasno je, da svećenici ne mogu svemu odoljeti; stoga treba, da stupe i svjetovnjaci u akciju, u Katoličku Akciju. Sv. Otac i ja s njime, pozivljem vas, dragi vjernici, na veliku svetu stvar!

Orlovstvo joj pripada već, jer je već kao organizacija dio Katoličke Akcije. Vidljivo je dakle za nas svih, od kolike su važnosti orlovska i orlićka društva, koja pod divnim geslom: Euharistija, Žrtva, Apostolat nastoje, da prema volji Sv. Oca kao omladinska udruženja »spremaju i uzgajaju svoje članstvo za zadatke, koji ga čekaju u budućnosti«, ali da sveudilj šire načela i život kraljevstva Božjeg, onoga istoga kraljevstva, za čije interese su vaši predji, dragi moji vjernici, podigli toliko crkava i kapelica i ustanovili toliko pobožnih zadužbina u biskupiji. Ali odazovite se i vi svi ostali, koji cijenite društvo s Bogom te ste spremni, da za očuvanje toga društva nešto poradite i da se žrtvujete. Ne treba oklijevati, jer vam Bog govori: »Ne boj se, ja sam zaštitnik tvoj i tvoja veoma velika nagrada« (1 Mojs. 15, 1).

Iz Katoličke Akcije, kako je ovdje crtam, mora da se prije ili kasnije razvije karitativan i socialan rad na korist sve naše subraće. Jer Božja je zapovijed ne samo: »Ljubi Boga svoga iz svega svoga srca i t. d.«, nego i ona druga, koja je toj jednaka: »Ljubi iskrnjega svoga kao samoga sebe!« Promičući kraljestvo Božje Katolička Akcija mora, da promiče kako prvu tako i drugu zapovijed. »Cilj je Katoličke Akcije«, spominje i Sv. Otac u svome pismu, »da raširi kraljestvo Krista Gospodina i dok po tom širenju polučuje društvu najviše

njegovo dobro, dobivaju se ujedno i ostala dobra, koja izlaze iz njega, kao n. pr. ona koja pripadaju stanju države te su zajednička svim državljanima. Sve to Katolička Akcija može i mora da postigne, ako smjerno posluša Zakon Božji i Crkveni to je posve odijeljena od nastojanja političkih stranaka.«

Primjenjujući sve to na naše prilike moramo po sebi doći do toga, da u našoj biskupiji organiziramo rad i brigu za naše iseljenike te uopće za sve one, koji radi prilika na otocima traže zarade u tudjinstvu. Još će biti od većeg značenja za sav puk, kad bismo mogli ustrajnim radom ostvarati u samome zavičaju mogućnost poštene zarade i doličnog života. Katolička Akcija, prožeta ljubavlju prema Bogu i prema iskrnjemu, mora postepeno nužno dovesti i do toga, jer ljubav je domišljata, ona, kako divno kaže sv. Pavao: »sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi« (1 Kor. 13, 7).

Upotrebljavam ovu prigodu, pa da svratim vašu pažnju još na nešto: U našoj biskupiji postoji Nabožna Udruga Sv. Obitelji u kojoj su upisane stotine i stotine naših obitelji. Postoji i Treći Red, kome pripadaju stotine i stotine kršćanskih majki; jest i Bratovština Presv. Olt. Sakramenta, u kojoj su učlanjeni brojni oci i brojne majke. **Članovi tih crkvenih udruženja morali bi najprije pokazati**, kako su spremni, da učestvuju **u Katoličkoj Akciji**, kako sam je gore ocrtao, naročito u stvarima, koje se odnose na potrebe Crkve, na javno ćudoredje, na odgoj djece i odgoj mladeži uopće. Kako ćete vi, oci i majke, koji ste učlanjeni u Udruzi Sv. Obitelji, u Trećem Redu, u Bratovštini Presv. Olt. Sakramenta pred Bogom odgovarati za sinove i kćeri svoje, ako mirne duše dopuštate, da pripadaju udruženjima, koja svoje članstvo ne potiču, da vrše vjerske dužnosti? Čuli ste, kako je društvo s Bogom naše najviše blago na zemlji i kako nema blagoslova ni za pojedinca, ni za obitelj, ni za državu, ako se društvo s Bogom zanemaruje, propušta ili odbija. Omladinska udruženja, koja toga društva u svome članstvu pozitivno ne promiču, ne mogu i ne smiju uživati vašega povjerenja; ne mogu i ne smiju ga uživati, ako kod svojih priredaba onemogućuju, da se svetost nedjelje i blagdana štuje i provadja, kako to Crkva naučava; ako se opaža, da kod članstva sustavno gaje golotinju, te namjerice idu za tim, da okupljaju žensku i mušku mladež za zajedničke sastanke, priredbe, izlete i t. d. Udruženja, kod kojih se opažaju ovakove i slične tendencije, nijesu za nas, jer mi smo uvjereni, da uistinu služe Bogu i domovini samo oni, koji grade na pećini društva s Bogom prema

riječima: »Ako Gospod ne sagradi kuću, uzalud se trude, koji je grade. Ako Gospod ne čuva grada, uzalud bdije, koji ga čuva« (Ps. 127, 1, 2).

* * *

Poznato Vam je, kako ove godine slavi Sv. Otac Papa Pijo XI. svoj zlatomisnički jubilej. On je radi toga htio, da bude čitava ova godina svim vjernicima izvorom velikih duhovnih blagodati, te ju je u tu svrhu proglasio jubilejskom godinom. Svom harnošću iskoristite prigodu, koja se eto pruža, da čistite duše svoje za sve uže društvo s Bogom te da ih obogatite »blagom na nebu, gdje ga ni moljac ni rdja ne ništi gdje tati ne potkopavaju, niti kradu« (Mt. 6, 20). Ali vjerujte mi, najdivniji odjek ove jubilejske godine bit će naše nastojanje, da u sebi i u svojoj okolini utvrdimo i proširimo Kraljestvo Božje, radeći oko osnivanja i ustrojenja Katoličke Akcije po svim župama u biskupiji, žrtvujući se za naš svećenički podmladak i neprekidno djelujući, da društvo s Bogom u Presv. Euharistiji sve više kod nas zavlada. Toj svrsi neka bude ova jubilejska godina napose posvećena, da ostavi u biskupiji spasonosne plodove i trajne uspomene o sebi, u tu svrhu neka prati vas i vaše velečasne duhovne pastire obilje pomoći Božje, te vam u tu istu svrhu podijeljujem i ja svoj blagoslov i ime † Oca i † Sina i † Duha Svetoga. Amen.

U Krku, na god sv. Agnete,
dne 21. januara 1929.

† JOSIP, biskup.